

TURİZM PSİKOLOJİSİ

DR.ÜYESİ DR. ÖZGÜR GÜLDÜ

TURİST DAVRANIŞI ve NİTELİĞİ: İÇSEL ve DIŞSAL FAKTÖRLER

KAYNAK: Duran, E. ve Aslan, C. (2016). Turizmin Sosyal Psikolojik Dinamikleri. İstanbul: Paradigma Akademi.

- **DAVRANIŞ:** Canlı organizmanın hemen hemen tüm yaşamını içine alan geniş bir kavramdır.
- Bilinçli ve bilinçsiz bir biçimde gerçekleştirilen her türlü eylemi içerir.

- ***İHTİYAÇ:*** Giderildiğinde insan zevk, mutluluk ve haz veren, giderilmediğinde ise acıya, mutsuzluğa ve üzüntüye yol açan duygudur.
- Fizyolojik ihtiyaçlar (açlık, susuzluk), psiko-sosyal ihtiyaçlar (sosyalleşme, turizm vb).
- İnsanlar ihtiyaçlarını olabildiğince tatmin etme yönünde hareket ederler ve davranışlarının temelinde bu güdüler yer alır.

- ***GÜDÜ:*** Bir davranışı başlatan ve bu davranışın yönünü ve sürekliliğini belirleyen içsel (insana ait) bir güçtür.
- Bir davranışın hangi amaca yönelik olacağı, o davranışı harekete geçiren güdünün ve/veya güdülerin türü ile ilgilidir.
- Susayan bir insanın su araması gibi.

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ Maslow insan güdülerinin, Hayvan güdülerinden farklı olduğunu belirtmiş ve bunların piramit gibi mertebeli olduğunu savunmuştur.
- ▶ İnsanı harekete geçiren ya da davranışını etkileyen ihtiyaçlar, henüz tatmin edilmemiş ihtiyaçlardır.

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ İhtiyaçlar arasında hiyerarşik bir ilişki vardır.
- ▶ Üst basamaktaki ihtiyaçlar, alt basamaktaki ihtiyaçlar belli bir dereceye kadar tatmin edilmişse ortaya çıkar.
- ▶ İnsanlar sahip olduklarından çok, sahip olmak istedikleri tarafından güdülenir.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

➤ Ekonomik Faktörler:

- ✓ Gelir, enflasyon, ekonomik kriz, faiz oranları, döviz kurları, kredi olanakları, işgörenlere tanınan ekonomik haklar.
- ✓ Çünkü turizm temelde para harcamaya dayanan bir tüketim davranışıdır.
- ✓ Refah düzeyi yüksek olan toplumlarda turizm etkinliklerine katılma oranı da artmaktadır.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

➤ Toplumsal Faktörler:

- ✓ Anne, baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan çekirdek aile yapısı seyahat etmeyi kolaylaştırmaktadır.
- ✓ Kadının gelir sahibi olması, ailenin gelir düzeyini yükseltmekte ve dolayısıyla turizm etkinliğine katılma olasılıklarını yükseltmektedir.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

➤ Sosyo-Kültürel Faktörler:

- ✓ Turistlerin davranışlarının anlaşılması için kültürel farklılıklar, gelenek, görenek, tutum ve alışkanlıklar ve davranışlar, dil, din, ırk, sosyal değerler ve normlar dikkate alınmalıdır.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

➤ Politik Faktörler:

- ✓ Ulusal ve uluslararası politik gelişmeler. Barış ortamında turizm hareketleri artar.
- ✓ Döviz transferlerinin kolaylaşması, gümrük, pasaport ve vize formalitelerinin azaltılması turist hareketlerinin artmasına neden olur.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

➤ Coğrafi Faktörler:

- ✓ Soğuk ve yağışlı iklimde yaşayan insanlar, sıcak ve ılıman iklimin hakim olduğu destinasyonlarda gitmeyi tercih ederler çoğru zaman.
- ✓ Gelir düzeyi yüksek ve eğitim alanında gelişmiş destinasyonlar daha fazla turist çeker.
- ✓ Coğrafi güzellikler, ulaşım kolaylığı ve iklimsel avantajlar daha fazla turist çeker.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. ÇEVRESEL FAKTÖRLER

➤ Teknolojik Faktörler:

- ✓ Ulaşım araçlarındaki gelişmeler daha kısa sürede ve konforlu olarak ulaşımı sağlar.
- ✓ Ulaşım araçlarının kapasitelerinin artması, seyahatlerin daha ucuza mal olmasına neden olmuştur.
- ✓ Kitle iletişim araçlarındaki teknolojik gelişmeler insanların bilgiye daha kolay ulaşmalarını sağlamıştır. Bu da seyahat etme yönündeki istekliliklerini arttırmıştır.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. BİREYSEL FAKTÖRLER

➤ Yaş:

- ✓ İnsanlar yaşlandıkça turizm hareketine daha az katılma eğilimindedirler.
- ✓ Genç yaşlarda ulaşım ve konaklama olanakları açısından daha az titizlenilmesi ve yorgunluğun az olması gibi etkenlerle gençler turizm etkinliğine daha fazla katılmaktadırlar.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. BİREYSEL FAKTÖRLER

➤ Cinsiyet:

- ✓ Kadının eğitim ve gelir düzeyinin artması turizm hareketine daha fazla katılmasını da beraberinde getirmektedir.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. BİREYSEL FAKTÖRLER

➤ Medeni Durum:

- ✓ Bekarlar evlilere göre turizm hareketine daha fazla katılmaktadırlar.
- ✓ Yani evlilik ve aile kurma; bağlılık ve sorumluluk artışı (çocuklar, maddi yön, izim dönemlerinin farklılığı vb) nedeniyle turizm hareketlerine katılımı olumsuz etkilemektedir.

TURİST DAVRANIŞINI ETKİLEYEN DIŞSAL FAKTÖRLER

1. BİREYSEL FAKTÖRLER

➤ Eğitim Durumu:

- ✓ Eğitim düzeyinin ve dil bilgisinin artması bilimsel ve kültürel amaçlı seyahat eğilimini artırmaktadır. Yani insanların kendi çevrelerine ve dış dünyaya ilgilerini arttırmaktadır.
- ✓ Eğitim düzeyi yüksek ailelerde yetişen çocuklarında turizm hareketlerine daha fazla katıldıkları gözlenmektedir.